

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-30-04/2012

P/12/094

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/094 – Profilaktyka narkomanii w szkołach.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Szczecinie ¹ .
Kontroler	Tomasz Wołos specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85173 z 2.01.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Budowlanych im. Kazimierza Wielkiego w Szczecinie, ul. Unisławy 32/33, 71-402 Szczecin (zwany dalej ZSB lub Szkołą).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Renata Kowal – Marcinkowska, dyrektor ZSB ² . (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność Szkoły w zakresie planowania oraz realizacji działań w obszarze profilaktyki narkomanii w latach szkolnych 2010/2011 i 2011/2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szkolne Programy Profilaktyki na rok szkolny 2010/11 oraz 2011/12 opracowano w oparciu o wyniki diagnozy środowiska uczniów, przeprowadzonej przez pedagoga szkolnego (wraz z nauczycielami). Działania w ramach profilaktyki realizowali wychowawcy klas i pedagog szkolny, przy współudziale nauczycieli. Corocznie dokonywano ewaluacji tych programów.

Działania interwencyjne, podjęte przez pracowników Szkoły w związku z podejrzeniem posiadania na terenie internatu środków psychoaktywnych przez 2 uczniów były zgodne z przepisami prawa⁴ oraz z opracowaną w Szkole „Procedurą postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie niedozwolone substancje lub niebezpieczne narzędzie” i zostały właściwie udokumentowane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

1.1. Szkolny Program Profilaktyki

Opis stanu faktycznego

W latach objętych kontrolą w ZSB realizowano Szkolny Program Profilaktyki (SPP) na dany rok szkolny, tj. SPP na 2010/2011 i SPP na 2011/2012, zgodnie z uregulowaniami, o których mowa w załącznikach nr 4 i 5 i w §§ 7 i 8 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*⁵.

W 2010/2011 obowiązywał SPP z 19.09.2010 r.⁶, a w 2011/2012 z 1.09.2011 r. SPP oparte były na wynikach zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych uczniów i obszarów problemowych⁷ – wśród których nie występował problem używania substancji psychotropowych i środków psychoaktywnych (dalej narkotyki).

¹ Dalej: NIK lub Najwyższa Izba Kontroli.

² od 1992 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ § 9 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem* (Dz.U. Nr 26, poz. 226).

⁵ Dz.U. z 2009 r., Nr 4, poz. 17 uchylone z dniem 1.09.2012 r.

⁶ tutaj bez aneksu z 6.10.2010 r., o którym mowa w pkt. 2.2 niniejszego wystąpienia.

⁷ dotyczących m.in.: kultury osobistej uczniów, w tym palenia papierosów; frekwencji; przejawów agresji wśród uczniów

W celach szczegółowych SPP na 2010/2011⁸ nie ujęto celów dotyczących zjawiska używania przez uczniów narkotyków⁹. Wśród 17 celów szczegółowych SPP na 2011/2012 założono 2 cele w ww. zakresie, tj. *wykształcenie właściwej postawy wobec problemów uzależnień i dostarczenie wiedzy o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania narkotyków*.

W SPP na 2010/2011 w jednej grupie tematycznej (spośród 5) przewidziano zapoznanie uczniów z zagrożeniami XXI w.¹⁰, m.in. godziny wychowawcze nt. Społecznych, ekonomicznych i psychicznych skutków uzależnień oraz postanowieniami statutu szkoły w części odnoszącej się m.in. *do zakazu używania środków uzależniających....*

Działania w obu badanych SPP zorientowane były: *na osobę i wspieranie jej rozwoju w klasach pierwszych*¹¹; *na właściwy wybór w klasach drugich*¹²; *na kształtowanie odpowiedzialności za życiowe wybory i przygotowanie do pełnienia nowych ról społecznych w klasach trzecich i czwartych*¹³.

Realizację działań zakładano w formie lekcji wychowawczych, spotkań z właściwymi osobami (m.in. z: pedagogiem szkolnym, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych, policją, przedstawicielami Monaru), warsztatów tematycznych, konkursów itp.

SPP zakładały działania z poziomu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Profilaktyki selektywnej w zakresie uzależnień nie realizowano, ponieważ w Szkole nie występował problem narkomanii.

W SPP nie przewidziano prowadzenia programów profilaktycznych, których skuteczność została potwierdzona¹⁴.

SPP były: adresowane do społeczności szkolnej¹⁵; uchwalane przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną¹⁶; opracowywane i realizowane przy współpracy m.in. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, ze Strażą Miejską, z Policją, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z organizacjami pozarządowymi.

W SPP założono przeprowadzenie ewaluacji (na koniec roku szkolnego), ze wskazaniem sposobu jej przeprowadzenia. Na koniec 2010/2011 i 2011/2012 przeprowadzono ewaluację zgodnie z uregulowaniami określonymi w SPP.

Zastępcą przewodniczącego Szkolnego Zespołu ds. Profilaktyki i Uzależnień, odpowiadającego m.in. za opracowanie SPP, jest pedagog szkolny, który w 2003 r. uczestniczył w kursie pn. *Konstruowanie, wdrażanie i ewaluacja szkolnych programów profilaktyki*¹⁷.
(dowód: akta kontroli str. 3, 17 ÷ 72)

i nieodpowiednich zachowań; wulgaryzmów w komunikowaniu się uczniów. Diagnozowanie przeprowadzano:

- w oparciu: o ankiety anonimowe uczniów i rodziców/opiekunów; obserwacje, rozmowy, spotkania,
- na koniec każdego roku szkolnego, a w odniesieniu do uczniów klas pierwszych na sierpniowych spotkaniach organizacyjnych.

⁸ problematyka środków psychoaktywnych została wprowadzona do SPP aneksem z 6.10.2010 r.

⁹ Sformułowano 12 celów m.in.: aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych poprzez pełne włączanie w działania wychowawcze i zapobiegawcze uczniów, nauczycieli wychowawców i rodziców; tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w szkole; przeciwdziałanie przemocy i agresji; rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach; zapewnienie uczniom pomocy wychowawczej i terapeutycznej, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym.

¹⁰ Uzależnienia, nerwice, choroby cywilizacyjne.

¹¹ Zaplanowano zadania w 5. grupach: I - kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości, II – przeciwdziałanie sytuacjom stresowym, III – przygotowanie do życia w grupie..., IV – prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej, V – rozpoczęcie działań profilaktycznych.

¹² Zaplanowano zadania w 5. grupach: I - kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających..., II - poznawanie zasad skutecznej komunikacji, III – kształtowanie pozytywnego myślenia o sobie, IV – podsumowanie rocznych działań profilaktycznych, V – profilaktyka chorób XXI w.

¹³ Zaplanowano zadania w 4. grupach: I - kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania, II – szerzenie znajomości prawa i jego poszanowania, III – kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień, IV – przygotowanie uczniów m.in. do pełnienia przyszłych ról małżeńskich i rodzinnych.

¹⁴ Tj. np. zamieszczonych w Banku Programów Profilaktycznych Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie (ORE), programów rekomendowanych przez KBPN lub zamieszczonych w bazie EMCDDA.

Przy opracowaniu SPP posilkowano się poradnikiem ORE pn. *Profilaktyka uzależnień w szkole*. SPP z 2010 r. zawierał elementy określone w tym poradniku.

¹⁵ do: uczniów; nauczycieli tj. propagowanie kursów i szkoleń, organizacja szkoleń i warsztatów, propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień; rodziców / opiekunów .

¹⁶ zgodnie z przepisami art. 54 ust. 2 i 4 *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz.2572 ze zm.).

¹⁷ zorganizowanym przez Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie, w wymiarze 36 godzin dydaktycznych.

Ustalono
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono¹⁸ nieprawidłowości.

W SPP nie określono kryteriów odniesienia, umożliwiających obiektywną ocenę stopnia realizacji założonych w nich celów. W SPP na 2010/11 w harmonogramie zaplanowanych działań brak było danych dotyczących osób odpowiedzialnych za realizację, jednostek objętych działaniami oraz ich czasokresu? SPP 2011/12 nie posiadał określonego harmonogramu działań.

(dowód: akta kontroli str. 17 ÷ 72)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że:

- przy opracowaniu SPP – nie tylko tych objętych kontrolą – korzystano z różnych źródeł, w tym np. z poradnika Ośrodka Rozwoju Edukacji, krajowych i samorządowych programów przeciwdziałania narkomanii i stąd właśnie brak jednoznacznie określonych kryteriów oceny. W kontekście badań kontrolnych podejmę próbę wypracowania sposobów zwymiarowania celów realizowanego SPP na rs 2012/2013 i przyjętego do realizacji w latach 2012 ÷ 2016. Podobnie doprecyzujemy te programy o elementy tj. kto, kiedy, gdzie i jak długo. W SPP z lat 2010 ÷ 2012 r. tych elementów nie wyróżniano ponieważ dla nas było oczywiste kto, kiedy i gdzie realizuje dane zadanie;
- brakujący w SPP z 2011 r. harmonogram działań zastąpiono – w zakresie profilaktyki uzależnień – „Priorytetami do programu profilaktyki w rs 2011/2012”. Zaliczono do nich m.in.:
 - zajęcia na godzinach wychowawczych m.in. nt. 1. Dlaczego młodzież sięga po używki, 2. Używki – istota uzależnienia, 3. Konsekwencje palenia papierosów, 4. Konsekwencje picia alkoholu, 5. Konsekwencje zażywania narkotyków...
 - na forum szkoły dla uczniów: prezentacja wypracowanych w klasach materiałów na ww. temat 1.; konkurs / ekspozycja prac konkursowych na ww. temat 2. i inne...
 - na forum szkoły dla rodziców nt.: 1. Czynniki chroniące dziecko przed eksperymentowaniem ze środkami psychoaktywnymi, 2. Jak poznać że dziecko ma kontakt z używkami i co dalej, 3. Osób i instytucji – w najbliższej okolicy – świadczące pomoc w sprawach środków uzależniających (ulotki opracowane przez samorząd uczniowski, rozprowadzone wśród rodziców). Przyjęte priorytety zrealizowano w 100%.
- w SPP nie przewidziano realizacji programów profilaktycznych których skuteczność została potwierdzona, z uwagi na fakt innej skali zdiagnozowanych potrzeb uczniów Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 95, 96)

1.2. Plany doskonalenia nauczycieli

Opis stanu
faktycznego

W Szkole obowiązywały plany szkoleń nauczycieli na dany rok szkolny realizowane w ramach. Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli (WDN). W planach na lata szkolne 2010/2011 i 2011/2012 nie przewidziano doskonalenia umiejętności profilaktycznych w zakresie uzależnień.

Pracownicy Szkoły¹⁹ uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- > w 2010/2011 z zakresu: profilaktyki ryzykownych zachowań – profilaktyka korzystania z promieni ultrafioletowych w solariach i profilaktyka raka szyjki macicy (1 osoba); zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy (3 osoby); przeciwdziałania negatywnym skutkom dostępu młodzieży do tzw. dopalaczy²⁰;
- > w 2011/12 z zakresu Profilaktyki zakażeń HIV/AIDS (2 osoby).

(dowód: akta kontroli str. 6 ÷ 10)

¹⁸ Szczegóły w pkt 2.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁹ Poza planem szkoleń

²⁰ Liczba nauczycieli zatrudnionych w Szkole - wg stanu na 3 września – wynosiła: 84 w 2010 r., 84 w 2011 r., 76 w 2012 r.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *plany doskonalenia nauczycieli są opracowywane na podstawie zgłaszanych przez nauczycieli tematów szkoleń (kursów, studiów podyplomowych), w których chcieliby oni uczestniczyć. Nieujęcie w tych planach doskonalenia umiejętności profilaktycznych wynikało z braku potrzeb w tym zakresie.*

(dowód: akta kontroli str. 95, 96)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Opis stanu
faktycznego

1.3. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń

Szkoła posiadała „Strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem”, zawierającą wszystkie elementy określone w § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem²¹, w tym procedury postępowania (pkt 4 ww. § 10):

- > w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie niedozwolone substancje lub niebezpieczne narzędzie,
- > w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją oraz w sytuacjach zagrożeń ze szczególnym uwzględnieniem agresji i przemocy występujących na terenie Szkoły,
- > nauczycieli i metody współpracy Szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką obowiązujące w Szkole²²,
- > nauczycieli i pedagoga szkolnego w sytuacjach szczególnych zagrożeń w Szkole zgodne z postanowieniami statutu Szkoły.

W badanym okresie działania interwencyjne w związku z podejrzeniem posiadania środków odurzających przez ucznia były podejmowane dwukrotnie²³.

(dowód: akta kontroli str. 3, 99)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność w zakresie opisanym w pkt. 1.

2. Wdrażanie działań z zakresu profilaktyki narkomanii

2.1. Realizacja działań profilaktycznych

Opis stanu
faktycznego

Z zapisów dokumentacji szkolnej wynika, że w latach objętych kontrolą realizowano działania w zakresie profilaktyki uniwersalnej wynikające z SPP. Problematykę narkomanii (jako jeden z elementów SPP) realizowano we wszystkich oddziałach, głównie na zajęciach klasowych w ramach godzin będących w dyspozycji wychowawców klas. Tematyka zajęć dotyczyła m.in.: *Przeciwdziałanie zażywaniu dopalaczy; Używków – jak im zapobiegać; Rola używek w radzeniu sobie ze stresem; Środki uzależniające i ich wpływ na zdrowie człowieka; W pułapce nałogu; Problemy narkomanii wśród młodzieży; Zwalczanie nałogów – unikanie uzależnień.*

Ponadto problematyka ta była realizowana:

- > w ramach ścieżek edukacyjnych m.in. na lekcjach biologii, wychowania do życia w rodzinie, przysposobienia obronnego i katechezie, a także w ramach zadań z obszaru bezpieczeństwa w szkole,

²¹ Dz. U. Nr 26, poz. 226 – dalej rozporządzenie w sprawie form działalności wychowawczo-zapobiegawczej.

²² Będące odpowiednikiem jednego z modułów Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży, od realizacji którego Rada Ministrów odstąpiła 12.11.2010 r. na wniosek MSWiA.

²³ Szczegóły w pkt 2.4 niniejszego wystąpienia.

> na forum szkoły w formie m.in.: rozpowszechniania ulotek, plansz, tablic informacyjnych²⁴ adresowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli; prelekcji pt. „Jak poznać, że dziecko ma kontakt z używkami i co dalej?” dla rodziców/opiekunów wygłoszonej przez pedagoga szkolnego²⁵; wykładu multimedialnego nt. „Dopalacze - mity i prawda” - przeprowadzonego²⁶ przez lekarza²⁷ – adresowanego dla uczniów, rodziców i nauczycieli; spotkania klasowe z przedstawicielem Policji ds. narkotyków nt. „Odpowiedzialności karnej, w tym za posiadanie i rozprowadzanie narkotyków” (w spotkaniach uczestniczyło 346 uczniów i 30 nauczycieli).

Szkoła była uczestnikiem ogólnopolskich badań ankietowych nt. „Środków psychoaktywnych” zorganizowanych przez Ministerstwo Zdrowia i Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Szkoła przy współudziale MONARU Szczecin przygotowała program informacyjno – edukacyjny wczesnej interwencji pn. „ANTYRAMA” adresowany do uczniów eksperymentujących ze środkami uzależniającymi. Program nie znalazł odbiorców. Podmioty ww. współpracujące ze Szkołą w zakresie profilaktyki posiadały uprawnienia pedagogiczne. (dowód: akta kontroli str. 4, 22, 23, 80 ÷ 94)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Profilaktyka używania nowych narkotyków – dopalaczy.

Opis stanu
faktycznego

W Szkole, stosownie do dyspozycji Ministra Edukacji Narodowej z 5.10.2010 r. (pismo DZSE-3-AT-045-11/10), do SPP na 2010/2011 włączono treści dotyczące dopalaczy. Przyjęte w nim działania zrealizowano, w tym:

- przeprowadzono szkolenia członków Rady Pedagogicznej²⁸ w zakresie dopalaczy,
- dyrektor Szkoły i pedagog szkolny przeprowadziły – we wszystkich klasach w pierwszym semestrze 2010/2011 – spotkania psychoedukacyjne z zakresu komunikacji interpersonalnej używania środków psychotropowych, w tym *dopalaczy*, oraz spotkania z terapeutą od uzależnień, ze wskazaniem skutków używania *dopalaczy*,
- na wywiadówkach – we wszystkich klasach w pierwszym okresie rs 2010/2011 – zapoznano rodziców z problematyką dopalaczy poprzez prezentację tematu: *Sygnaty ostrzegawcze oraz wpływ środków uzależniających na młodego człowieka, w tym dopalaczy*,
- systematycznie na zebraniach klasowych rodziców informowano o miejscach i instytucjach w środowisku lokalnym wspomagających działania profilaktyczne. Ponadto rodzice/opiekunowie mieli możliwość odbycia indywidualnych spotkań z pedagogiem szkolnym nt. *Jak rozpoznawać dziecko mające kontakt ze środkami odurzającymi – gdzie szukać pomocy i jak zapobiegać* (rodzice/opiekunowie nie przejawiali aktywności w tym zakresie).

(dowód: akta kontroli str. 18, 21, 71, 72, 93, 94)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁴ wykonywanych przez uczniów oraz otrzymywanych od: Inspekcji Sanitarnej, Urzędu Miasta, Kuratorium Oświaty.

²⁵ Jest stałym elementem zebrań rodziców/opiekunów organizowanych w ciągu każdego semestru danego roku szkolnego.

²⁶ W październiku 2010 r.; wykład sfinansowała Szkoła ze środków własnych: wydatek w kwocie 500 zł (akta kontroli str. 100)

²⁷ Będącego pracownikiem naukowym Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

²⁸ Ponadto dyrektor Szkoły: w ramach *Corocznej narady dyrektorów szkół i placówek oraz przedstawicieli organów prowadzących inaugurującej rs 2010/2011 z 27.08.2010 r.* - uczestniczyła w prezentacji multimedialnej nt. *Dopalaczy - przedstawionej przez lekarza; i pedagog szkolny: 28.01.2011 r.* uczestniczyły w konferencji szkoleniowej stanowiącej podsumowanie akcji *STOP DOPALACZOM – podsumowanie cyklu szkoleń kaskadowych oraz działań profilaktycznych podjętych przez szkoły i placówki w celu zapobiegania zażywaniu dopalaczy, a 13.05.2011 r.* – w konferencji szkoleniowej nt. *Przeciwdziałania uzależnieniom dzieci i młodzieży* (zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie).

Opis stanu faktycznego	2.3. Ewaluacja SPP Zgodnie z wymaganiami określonymi w SPP na 2010/2011 i 2011/2012 została przeprowadzona ich ewaluacja (na koniec danego roku szkolnego)²⁹. Z treści raportów ewaluacji wynika: > pozytywna ocena realizacji SPP, > że efektem działań profilaktycznych (zgodnie z założonymi celami) była m.in.: ◦ poprawa funkcjonowania uczniów na terenie szkoły, ◦ poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły, ◦ poznanie zgubnego wpływu substancji psychotropowych i rozumienie potrzeby zapobiegania uzależnieniom, ◦ nabycie umiejętności prawidłowej reakcji w sytuacji zagrożenia i przekonania o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia ze strony przedstawicieli grona pedagogicznego, ◦ utrwalanie wiedzy z zakresu profilaktyki, ◦ wspomaganie psychiczno-fizycznego, społecznego i duchowego rozwoju ucznia. Wśród obszarów zagrożeń³⁰ nie wskazano wynikających z używania narkotyków. (dowód: akta kontroli str. 4, 73 ÷ 79)
Ustalone nieprawidłowości	W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Opis stanu faktycznego	2.4. Podejmowanie działań interwencyjnych. W latach objętych kontrolą w internacie Szkoły odnotowano dwa zdarzenia (30 września i 7 października 2012 r.³¹) wskazujące na fakt podejrzenia posiadania przez uczniów substancji przypominającej wyglądem narkotyków (tytoń z domieszką marihuany). Działania interwencyjne podjęte przez wychowawców w internacie polegały na powiadomieniu o zdarzeniu kierownika internatu, dyrektora Szkoły, rodziców i wezwaniu policji. Przebieg zdarzeń został udokumentowany w „Zeszycie raportów” prowadzonych w internacie przez wychowawców. Zastosowany tryb postępowania był zgodny z § 9 rozporządzenia w sprawie form działalności wychowawczo-zapobiegawczej, ze statutem Szkoły i z obowiązującą w Szkole „Procedurą postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie niedozwolone substancje /...”³². (dowód: akta kontroli str. 4, 11 ÷ 16, 99)
Ustalone nieprawidłowości	W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Opis stanu faktycznego	2.5. Organizacja i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej W okresie objętym kontrolą w Szkole zatrudniony był pedagog szkolny w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2010/2011, 2011/12 i 2012/13 (do 31.12.2012 r.) pedagog szkolny nie udzielał uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej³³ w zakresie dotyczącym używania narkotyków lub zagrożenia uzależnieniem od substancji psychotropowych i alkoholu. (dowód: akta kontroli str. 4)

²⁹ Którą przeprowadzono na podstawie: „... monitorowania funkcjonowania uczniów w szkole przez wszystkich pracowników pedagogicznych; rozmów z rodzicami/opiekunami (indywidualnych rozmów z uczniami i rodzicami); analizy dokumentacji szkolnej; ankiety anonimowej dla rodziców i uczniów.”.

³⁰ Wskazano m.in.: ▪ brak dyscypliny w odniesieniu do regularnego, punktualnego uczęszczania na zajęcia szkolne, ▪ niezaradność wychowawcza rodziców, ▪ niska motywacja do nauki, ▪ palenie tytoniu przez uczniów, ▪ brak właściwych postaw i zachowań uczniów, ▪ brak szacunku dla starszych i słabszych, ▪ przejawy agresji między uczniami (sporadycznie), ▪ używanie wulgaryzmów.

³¹ W godzinach popołudniowych – odpowiednio – o godzinie 20³³ i 19¹⁰.

³² Patrz pkt 1.3 niniejszego wystąpienia. Tutaj Procedura pn. *Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk*.

³³ o której mowa w rozporządzeniu: Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 11, poz. 114) uchylonym z dniem 1.02.2011 r.; Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. nr 228, poz. 1487), obowiązującym od 1.02.2011 r.

W sprawie tej dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w Szkole nie zdiagnozowano przypadków uzasadniających konieczność objęcia któregośkolwiek z uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną w zakresie zagrożeń o których mowa powyżej. Przy tym należy podkreślić, że:

- > w okresie kontrolowanym, w Szkole nie odnotowano wpływu wniosków w przedmiotowej sprawie od uczniów, rodziców, a także od doradcy zawodowego i z poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej,
- > fakt podjęcia interwencji miał charakter incydentalny i nie wymagał objęcia tych uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

(dowód: akta kontroli str. 95, 96)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w zakresie opisanym w pkt. 2.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o rozważenie określenia wskaźników w SPP, umożliwiających ocenę stopnia realizacji celów przyjętych na rok szkolny 2012/2013.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia

Kontroler NIK
Tomasz Wołos
specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

³⁴ Dz.U. z 2012 r. poz. 82, ze zm., dalej *ustawa o NIK*.